

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 8.10.2007
COM(2007) 379 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, HET EUROPEES
PARLEMENT, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

Klein, schoon en concurrerend

**Een programma om kleine en middelgrote ondernemingen te helpen bij de naleving van
de milieuwetgeving**

{SEC(2007) 906}

{SEC(2007) 907}

{SEC(2007) 908}

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Het mkb en milieubeleid	3
3.	De uitdaging van milieu-efficiëntere kmo's	4
4.	De beleidscontext	5
5.	Het actieplan.....	6
5.1.	Betere regelgeving inzake ontwerp en tenuitvoerlegging van beleid, teneinde de administratieve lasten bij de naleving te verlichten en te minimaliseren.....	7
5.2.	Meer toegankelijke, op maat gemaakte milieubeheersystemen voor het mkb.....	8
5.3.	Gerichte financiële steun en een meerjarig financieel programma voor duurzame productie in het mkb.....	9
5.4.	Opbouw van lokale milieudeskundigheid voor het mkb.....	11
5.5.	Betere communicatie en meer gerichte informatie	11
6.	Conclusie en perspectieven	12

1. INLEIDING

De ambitieuze doelstellingen die door de Europese Raad¹ zijn vastgesteld inzake broeikasgasverminderingen, hernieuwbare energie en energie-efficiency en die tegen 2020 moeten zijn bereikt, maken dat er een nieuw bedrijfsparadigma tot stand moet komen waarbij de milieuproblematiek integraal deel kan uitmaken van productieprocessen en producten.

Kleine en middelgrote ondernemingen – kmo's² – vormen de hoofdmoot van de Europese economie, met een aandeel van nagenoeg 99% van alle ondernemingen en 57% van de toegevoegde economische waarde³. Daarmee hebben zij ook een primordiale rol te spelen bij de verschuiving van de Europese economie naar meer duurzame productie- en consumptiepatronen.

Aangezien zij zulk een groot percentage van de economische activiteiten voor hun rekening nemen, zorgt het midden- en kleinbedrijf (mkb) ook voor een aanzienlijk milieueffect. Het probleem ligt niet zozeer bij afzonderlijke bedrijven, hoewel er in sommige gevallen ernstige individuele effecten op lokale milieus en gemeenschappen kunnen zijn, maar wel bij het gecombineerde totaaleffect ervan in alle sectoren.

Er zijn duidelijke signalen dat brede industriesectoren evolueren in de richting van schonere productieprocessen, onder meer om te voldoen aan de verplichtingen met betrekking tot klimaatverandering - wij moeten er dus voor zorgen dat het midden- en kleinbedrijf in dit opzicht niet achterblijft. Kmo's staan voor andere en soms grotere uitdagingen dan grotere bedrijven en hebben te maken met specifieke problemen bij het aanpakken van milieueffecten en het naleven van milieuwetgeving.

2. HET MKB EN MILIEUBELEID

Kmo's zijn zich vaak niet ten volle bewust van de milieueffecten van hun activiteiten. De meesten (tussen 75% en 90% volgens sommige onderzoeken⁴) denken dat hun activiteiten geen invloed op het milieu hebben. De meesten hebben dan ook geen praktische maatregelen genomen om hun milieueffecten te verminderen en slechts 6% ervan heeft een milieubeheersysteem (Environmental Management System - EMS) ingevoerd. Uit gegevens blijkt dat milieubeheersystemen en -hulpmiddelen, ofschoon deze wellicht zeldzamer aanwezig zijn in kmo's dan in grotere bedrijven (gedeeltelijk wegens de kosten van externe verificatie), toch praktisch altijd het verschil maken wanneer zij worden geïntroduceerd⁵. Soms maken kmo's deel uit van de toeleveringsketen van grotere bedrijven. In deze gevallen is de verantwoordelijkheid van laatstgenoemden om kmo's te helpen de milieuwetgeving na te leven, van cruciaal belang.

¹ Zie de Conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Brussel, 8/9 maart 2007.

² Een kmo is een onderneming waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen euro of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen euro niet overschrijdt. Aanbeveling betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen (2003/361/EG) van 6.5.2003.

³ Mededeling van de Commissie 'Uitvoeren een modern KMO-beleid voor groei en werkgelegenheid' (COM(2005) 551).

⁴ Zie b.v. SME-nvironment 2005 in <http://www.netregs.gov.uk>

⁵ Zie *A Comparative Analysis of the Environmental Management, Performance and Innovation of SMEs and Larger Firms based on the OECD database*, Julien Labonne, 07/2006.

Ofschoon de gecombineerde milieueffecten aanzienlijk zijn, zijn kmo's vaak niet gehouden aan meer uitvoerige en effectieve milieuregelingen of -wetgeving (zoals de IPPC-richtlijn⁶ of de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten⁷). Dit is toe te schrijven aan het feit dat zij vaak onder de drempels blijven waarbij instrumenten van toepassing worden die toegespitst zijn op grote afzonderlijke verontreinigingsbronnen. Wanneer milieuwetgeving van toepassing is op kmo's, zijn deze geneigd te denken dat zij die naleven, met gevolg dat volledige naleving vaak het resultaat is van externe actie na een inspectie, veeleer dan als een doorlopend proces om te controleren of aan wettelijke eisen wordt voldaan⁸. Tegelijk beschikken kmo's vaak niet over de vereiste juridische en milieuexpertise om correct met milieuwetgeving om te gaan.

Deze situatie is niet wenselijk, om drie belangrijke redenen.

- (1) Gelet op de recente ontwikkelingen op het gebied van milieu- en energiebeleid, kunnen kmo's de kans missen om de economische vruchten te plukken van een beter milieubeheer (bijv. energie- en hulpbronneneficiency of beter proces- en productbeheer) en milieu-innovatie.
- (2) Als kmo's zich niet bewust zijn van de milieueffecten van hun eigen activiteiten, noch van de milieuwetgeving die daarop van toepassing is, dan kunnen die activiteiten een belangrijke bedreiging voor het milieu vormen en dreigen zij de communautaire milieubeschermingsmaatregelen te ondermijnen.
- (3) De milieueffecten van kmo's – die samenhangen met een laag bewustzijn en een geringe naleving van de wetgeving - kunnen aanleiding zijn tot toenemende gezondheids- en veiligheidsrisico's voor werknemers (blootstelling aan chemische producten, luchtverontreiniging, enz.).

3. DE UITDAGING VAN MILIEU-EFFICIËNTERE KMO'S

Uit onderzoeksresultaten en overleg met betrokkenen blijkt dat er een sterke consensus bestaat over de belangrijkste belemmeringen voor het mkb met betrekking tot de naleving van de milieuwetgeving en het doorvoeren van milieuverbeteringen in het algemeen. Deze belemmeringen zijn:

- gebrek aan bewustzijn en kennis van milieuproblemen, -effecten en -risico's;
- gebrek aan bewustzijn van de potentiële voordelen van milieubeheer en levenscyclusdenken;
- onvoldoende toegang tot en lokale beschikbaarheid van adequate milieu-informatie, -hulpmiddelen en -opleiding;

⁶ Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24.9.1996.

⁷ Richtlijn 2003/87/EG van het EP en de Raad van 13.10.2003.

⁸ R. Fairman & C. Yapp, *Making an impact on SME compliance behaviour: An evaluation of the effect of interventions upon compliance with health and safety legislation in SMEs*, Kings College London for the Health and Safety Executive 2005, Research Report 366.

- beperkte financiële en personele middelen/deskundigheid met betrekking tot naleving;
- kortetermijnplanning op bedrijfsniveau.

Er zijn nog twee andere elementen met betrekking tot milieubeleid die belemmerend werken voor de integratie van milieuaspecten in de kernactiviteiten van kmo's:

- milieuvriendelijk gedrag ontstaat meestal als gevolg van regelgeving of druk van de publieke opinie;
- de markt geeft maar weinig stimulansen/erkenning voor milieuvriendelijk gedrag.

Het succes van het Europese mkb-beleid hangt hoofdzakelijk af van acties in de lidstaten, aangezien zij de belangrijkste bevoegdheden voor ondernemingsbeleid en milieubeleid op bedrijfsniveau behouden. De rol van de Europese Commissie, overeenkomstig haar modern kmo-beleid, is het mkb te helpen bij de invoering van duurzame productie- en bedrijfsmodellen. Ervoor zorgen dat de doelstellingen van de communautaire milieuwetgeving niet door ontoereikende naleving worden ondermijnd, is een belangrijk onderdeel van dit proces. De Commissie doet dat door voort te bouwen op succesvolle nationale of regionale ervaringen en de ontwikkeling van initiatieven inzake nalevingsondersteuning in de gehele Unie te faciliteren en te ondersteunen.

Met dit programma wil de Europese Commissie dan ook de volgende doelstellingen nastreven:

- betere naleving van de milieuwetgeving door kmo's door:
 - vermindering van de milieueffecten en verbetering van de milieuprestaties van kmo's;
 - te zorgen voor een geharmoniseerde tenuitvoerlegging van milieuwetgeving en gelijke kansen voor kmo's in de interne markt;
- verhoging van de milieu-efficiency (energie, hulpbronnen) van kmo's door het gebruik van geschikte milieubeheersystemen en andere hulpmiddelen;
- verhoging van de kosteneffectiviteit van milieubeleid, door de administratieve kosten voor kmo's te verlagen en middelen vrij te maken om de naleving te verbeteren;
- verhoging van milieu-innovatie door kmo's en verbetering van hun concurrentievermogen.

4. DE BELEIDSCONTEXT

Dit programma is opgenomen in het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap, waarin de opstelling werd voorgesteld van een "ondersteuningsprogramma

voor naleving, met specifieke steun voor het midden- en kleinbedrijf⁹. Een dergelijk nalevingsprogramma werd beschouwd al een van de strategische benaderingen om de doelstellingen van het actieprogramma te halen en het principe toe te passen dat milieumaatregelen gerelateerd moeten zijn aan de aard en de omvang van het milieuprobleem en niet zozeer aan de omvang van de onderneming.

Deze mededeling draagt ook bij tot de Lissabondoelstellingen. In de vernieuwde Lissabonstrategie staat: "Of de Unie op lange termijn succes zal hebben is afhankelijk van de mate waarin we erin slagen een reeks uitdagingen met betrekking tot onze hulpbronnen en het milieu het hoofd te bieden, die, als we er nu geen antwoord op bieden, een rem zullen vormen op toekomstige groei. Dit raakt de kern van duurzame ontwikkeling. [...] Europa moet deze uitdaging aangaan en de leiding nemen om een verschuiving naar meer duurzame productie- en consumptiepatronen te bewerkstelligen"¹⁰. Een en ander spoort ook met het streven van de Commissie naar betere regelgeving, dat de bedoeling heeft het regelgevingsklimaat te vereenvoudigen en te verbeteren, het begrip van de voorschriften te verbeteren en onnodige administratieve lasten te verminderen. Een en ander spoort tevens met de doelstellingen van het moderne kmo-beleid van de Commissie.

5. HET ACTIEPLAN

Handhavingsactiviteiten zijn noodzakelijk maar niet voldoende om naleving van de milieuwetgeving te verzekeren, ook omdat zij zelden leiden tot een meer permanente gedragsverandering bij de geïnspecteerde kmo. Uit literatuur en gevallenstudies is gebleken dat, wil men resultaten bereiken, een mix van de volgende elementen moet worden aangewend: goed opgestelde regels; toegankelijke milieuhulpmiddelen; opleiding en bewustmakingscampagnes; inspecties ter plaatse gecombineerd met het signaleren van bestaande problemen; gerichte informatie; en uitwisseling van goede praktijken.

Daarom wordt een reeks acties voorgesteld rond de volgende thema's, te beginnen bij meer structurele initiatieven en vervolgens ad-hocacties¹¹:

- (1) ***Betere regelgeving inzake ontwerp en tenuitvoerlegging van beleid***, teneinde de administratieve lasten bij de naleving voor het mkb te verlichten en te minimaliseren en middelen vrij te maken voor een betere naleving;
- (2) ***Meer toegankelijke, op maat gemaakte milieubeheersystemen***, teneinde milieuaspecten op een coherente en kosteneffectieve manier in de kernactiviteiten van het mkb te integreren;
- (3) ***Gerichte financiële steun en een meerjarig financieel programma***, teneinde initiatieven door overheidsdiensten of bedrijfsondersteunende netwerken te bevorderen en te steunen, met het oog op duurzame productie in het mkb;

⁹ Artikel 3, lid 5, van Beschikking nr. 1600/2002/EG van het EP en de Raad van 22.7.2002.

¹⁰ COM(2005) 24.

¹¹ Ter ondersteuning van deze acties stelt de Commissie in de bijlage bij deze mededeling een selectie van goede praktijken inzake ondersteuning bij naleving uit 15 EU-lidstaten of de landen van OESO voor. De gevallenstudies omvatten de beoordeling van zowel doeltreffendheid als overdraagbaarheid naar elders van de initiatieven, met een groot aantal concrete voorbeelden voor overheidsdiensten en bedrijfsondersteunende organisaties.

- (4) *Opbouw van lokale milieudeskundigheid voor het mkb*, teneinde het gebrek aan knowhow op bedrijfsniveau te verhelpen;
- (5) *Betere communicatie en meer gerichte informatie*, teneinde specifieke informatietekorten aan te vullen.

5.1. Betere regelgeving inzake ontwerp en tenuitvoerlegging van beleid, teneinde de administratieve lasten bij de naleving te verlichten en te minimaliseren

Veranderingen in het ontwerp en de toepassing van de wetgeving kunnen kmo's in sommige gevallen helpen om gemakkelijker aan hun verplichtingen te voldoen, door de eisen duidelijker te formuleren en eenvoudiger manieren te gebruiken om dezelfde milieudoelstellingen te bereiken. De lidstaten en de EU moeten wetgeving zodanig opstellen dat de administratieve lasten bij de naleving worden geminimaliseerd en kmo's middelen kunnen vrijmaken voor het verbeteren van de naleving en hun milieuprestaties. Het initiatief 'Betere regelgeving', dat door de Commissie in samenwerking met de lidstaten is opgezet, zal voor kmo's een bijzondere hulp met betrekking tot naleving zijn¹².

- **Minder administratieve kosten op EU-, nationaal en regionaal niveau.** De Commissie bekijkt al haar wetgeving om na te gaan waar onnodige kosten kunnen worden bespaard in verband met de van kmo's verlangde informatie. De lidstaten moeten ook hun deel daarvan voor hun rekening nemen. Kosten kunnen vaak op nationaal niveau worden verminderd door niet tweemaal om dezelfde informatie te vragen, IT-oplossingen en bemonsteringstechnieken te gebruiken, vergunningsprocedures te stroomlijnen of de manier waarop informatie moet worden meegedeeld, te vereenvoudigen. Ook het gebruik van one-stop-shops voor vergunnings- en andere regelgevingsprocedures moet worden onderzocht.
- **Identificatie en verspreiding van goede/beste praktijken in de EU.** In een rapport van de BEST-deskundigengroep worden 76 voorbeelden gegeven van concrete acties die in 24 landen zijn ondernomen¹³. Het bestaande netwerk en het rapport bieden een beproefd mechanisme voor de ondersteuning van acties om milieuwetgeving op de meest kosteneffectieve manier ten uitvoer te leggen.
- **Werken met autoriteiten voor de tenuitvoerlegging.** Om de tenuitvoerlegging van milieuwetgeving en de naleving ervan te verbeteren, is de Commissie voornemens haar samenwerking met het IMPEL-netwerk voort te zetten¹⁴. Met name zal het IMPEL-netwerk bijdragen tot de herziening van de aanbeveling betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten¹⁵, onder meer dankzij de praktische ervaringen die het heeft opgedaan met de behoeften en beperkingen van het mkb.
- **Betrokkenheid van het mkb bij beleidsvorming en tenuitvoerlegging.** In de bijgewerkte interne richtsnoeren voor effectbeoordelingen van het EU-beleid en de EU-wetgeving heeft

¹² Zie http://ec.europa.eu/governance/better_regulation

¹³ Rapport van de BEST-deskundigengroep 2006 "Reducing Burdens on Industry: Simplifying the Implementation of Environmental Regulation".
http://ec.europa.eu/enterprise/environment/index_home/best_project/intro.htm

¹⁴ Network for Implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL) - Netwerk voor de tenuitvoerlegging en handhaving van milieuwetgeving; <http://ec.europa.eu/environment/impel>

¹⁵ Aanbeveling 2001/331/EG van het Europees Parlement en de Raad.

de Commissie de mkb-dimensie versterkt. De Commissie zal ook meer aandacht hebben voor overleg met vertegenwoordigers van het mkb ten aanzien van zowel beleidsvorming als –tenuitvoerlegging, om ervoor te zorgen dat rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van het mkb en dat er zo nodig specifieke maatregelen worden genomen om de toepassing van nieuwe milieuvorschriften te vergemakkelijken¹⁶.

5.2. Meer toegankelijke, op maat gemaakte milieubeheersystemen voor het mkb

De toepassing van een milieubeheersysteem (Environmental Management System - EMS) en de toewijzing van de verantwoordelijkheid voor milieukwesties hebben een veel positievere invloed op het milieu-engagement van het bedrijf dan één inspectie of nalevingscontrole. Naast EMAS (European Eco-Management and Audit Scheme - communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem) zijn er de laatste jaren verscheidene andere EMS ontwikkeld om tegemoet te komen aan sectorspecifieke kenmerken en de complexiteit van de bedrijven, of om zich op bepaalde specifieke milieuaspecten te richten. Deze initiatieven bieden een nuttige verscheidenheid aan milieubeheersystemen die kmo's op vrijwillige basis kunnen toepassen. Als de overheid diensten een gecertificeerde EMS als betrouwbaar alternatief voor controles of inspecties aanvaarden, zullen er minder frequente controles of rapporten nodig zijn. Dit zal de administratieve lasten verminderen en kmo's er zeker toe aanzetten een EMS in te voeren. Door de strikte vereisten en transparantie van EMAS, biedt dit systeem echte waarborgen aan overheid diensten. EMAS wordt nu herzien om het qua milieuprestaties en wetsnaleving robuuster en betrouwbaarder te maken.

Ofschoon de EMAS-regeling bedoeld is voor gebruik door organisaties van allerlei aard en omvang, worden de volgende specifieke maatregelen genomen om de toepassing van de regeling in kmo's op korte en lange termijn te bevorderen.

- De Commissie zal publiek-private partnerschappen (consortia of coördinerende instanties) en andere initiatieven bevorderen en ondersteunen om het gebruik van **EMAS in industriële clusters of districten** van het mkb aan te moedigen, met gebruik van specifieke benaderingen van clusters of toeleveringsketens. Met deze aanpak worden advies- en controle/verificatiekosten voor deelnemende kmo's gedrukt en worden het delen van kennis en het uitwisselen van ervaringen onder de deelnemers vergemakkelijkt, waardoor een samenhangend milieubeleid in de cluster wordt gestimuleerd¹⁷.
- De bestaande hulpmiddelen voor de toepassing van EMAS in het mkb, zoals **EMAS-Easy**, zullen verder worden ontwikkeld en op ruimere schaal worden toegepast bij projecten in alle lidstaten van de EU. Een proeffase van EMAS-Easy loopt nu reeds in een aantal nieuwe lidstaten en daaruit blijkt dat volledige EMAS-registratie in micro-ondernemingen gemakkelijk uitvoerbaar is.
- Als onderdeel van de herziening is de Commissie voornemens de administratieve lasten van EMAS verder te verminderen, hetgeen voor het mkb bijzonder voordelig zal zijn. EMAS moet **toegankelijker, begrijpelijker en efficiënter** worden gemaakt, met **minder bureaucratische regels** maar met behoud van de kwaliteit van de regeling. Ook moet de "**zichtbaarheid**" ervan worden vergroot door een betere promotie door de Commissie en

¹⁶ Een goed voorbeeld hiervan is REACH, de nieuwe verordening inzake chemische stoffen (Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het EP en de Raad van 18.12.2006), waarbij een serie praktische aanbevelingen voor de lidstaten wordt opgesteld over het opzetten van speciale REACH-helppedesks voor kmo's.

¹⁷ Er zijn reeds proefprojecten met succes uitgevoerd. Zie bijvoorbeeld <http://www.life-pioneer.info>

de lidstaten, waardoor het ook een interessant marketinginstrument kan worden voor geregistreerde kmo's. Ook zouden de lidstaten worden aangemoedigd om **stimulansen voor geregistreerde kmo's** aan te bieden.

5.3. Gerichte financiële steun en een meerjarig financieel programma voor duurzame productie in het mkb

Een andere manier om kmo's te helpen om op een meer kosteneffectieve manier aan milieuwetgeving te voldoen en hun milieuprestaties in het algemeen te verbeteren, is het gebruik van beste beschikbare technieken te verspreiden en innoverende technologieën en praktijken te bevorderen. Voor dit soort investeringen heeft het mkb behoefte aan specifieke openbare stimulansen en hulp bij deelname aan onderzoeksprogramma's of andere programma's ter ondersteuning van innoverende milieutechnologieën¹⁸.

Tijdens de nieuwe Europese financiële periode 2007-2013 is voorzien in specifieke financiering voor het mkb en milieubeleid. Volgens het subsidiariteitsbeginsel spelen de lidstaten en de regionale overheden vaak een specifieke rol in het beheer daarvan. De meest relevante financieringsbronnen zijn hieronder vermeld.

- In de voorgestelde **LIFE+-verordening is een meerjarenprogramma** van 5 miljoen euro voor de periode 2008-2013 opgesteld als steun voor maatregelen op het gebied van nalevingsondersteuning in verband met milieuwetgeving voor het mkb, waar de meeste in de punten 5.2, 5.4 en 5.5 beschreven acties onder vallen. Activiteiten die in aanmerking komen voor ondersteuning zijn bijvoorbeeld de oprichting van instanties voor clustercoördinatie in verband met EMAS-registratie, regionale programma's voor nalevingsondersteuning waarbij kmo's gratis of gefaciliteerde milieu-audits en begeleiding wordt geboden, sectorspecifieke informatie-initiatieven, op het mkb gerichte milieuopleiding van bedrijfsondersteunende netwerken, enz.
- De **nieuwe instrumenten van het cohesiebeleid 2007-13** beschikken over aanzienlijke fondsen die de lidstaten kunnen aanwenden voor investeringen in milieubescherming, vooral voor het mkb. Overeenkomstig de "Lissabonprioriteiten" en het principe van de integratie van milieubeschermingseisen in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Gemeenschap¹⁹, zal een groot deel van de milieufinanciering voor het mkb afkomstig zijn uit de structuurfondsen. In het bijzonder wordt in een van de prioritaire categorieën van uitgaven voor het nieuwe **Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling** en het **Cohesiefonds**²⁰ verwezen naar "steun voor mkb ter bevordering van milieuvriendelijke producten en productieprocessen (invoering van een doeltreffend milieubeheersysteem, vaststelling en toepassing van technologieën ter voorkoming van milieuverontreiniging, integratie van schone technologieën in bedrijfsproductie)". Ook het nieuwe **Europees Sociaal Fonds**²¹ heeft als een van zijn doelstellingen opleiding en informatie in het mkb over "milieuvriendelijke technologieën en managementvaardigheden". De lidstaten moeten aanzienlijke en voldoende middelen voor deze doelstellingen uittrekken in hun programmeringsdocumenten en in hun aanvragen voor steun uit de structuurfondsen van de EU voor de periode 2007-2013, waarbij op

¹⁸ Zie het EU- Actieplan voor Milieutechnologie: <http://ec.europa.eu/environment/etap>

¹⁹ Artikel 6 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

²⁰ Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11.7.2006 en Verordening (EG) nr. 1080/2006 van het EP en de Raad van 5.7.2006.

²¹ Verordening (EG) nr. 1081/2006 van het EP en de Raad van 5.7.2006.

regionaal niveau de meest aangewezen goede praktijken worden toegepast als vermeld in de bijlage I en II.

- Milieu-investeringen zijn aangemerkt als een van de belangrijkste sectoren voor steun in het kader van **JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises - gezamenlijke Europese middelen voor micro- tot middelgrote ondernemingen)**²², een nieuw initiatief dat in 2007 operationeel wordt en waardoor het voor de lidstaten mogelijk wordt de structuurfondsen te gebruiken om (regionale) financiële instrumenten op te zetten voor het mkb, met onder meer advies en technische bijstand, aandelen- en risicodragend kapitaal en waarborgen.
- Met de thans geldende **kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu** kunnen de lidstaten overgangsinvesteringssteun verlenen om kmo's te helpen zich aan de communautaire normen op milieugebied aan te passen. De kaderregeling voorziet ook in investeringssteun om beter aan de milieunormen te voldoen en in investeringen in energiebesparende maatregelen²³. Bij de herziening van de kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu zal de Commissie beoordelen of aan steun voor vroegtijdige aanpassing aan toekomstige communautaire normen de voorkeur moet worden gegeven boven steun voor aanpassing aan bestaande normen, waarmee zij dus stimulansen geeft voor pro-actief gedrag van kmo's met het oog op milieuvoorschriften.
- Het **kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie 2007-2013 (KCI)**²⁴ is bedoeld om het concurrentievermogen en de innovatiecapaciteit van de Gemeenschap te verhogen en legt sterk de nadruk op het mkb, dat rechtstreeks of onrechtstreeks de belangrijkste begunstigde van het programma zal zijn. Het KCI bevat een subprogramma voor ondernemerschap en innovatie om de toegang tot financiering voor het opstarten en de groei van kmo's te vergemakkelijken, waarbij 430 miljoen euro wordt uitgetrokken voor investeringen in milieu-innovatieactiviteiten. Het subprogramma Intelligente energie Europa (IEE) behelst ook 727 miljoen euro voor energie-efficiency en hernieuwbare-energieprojecten.
- Tot slot zal de Europese Commissie, in verband met de oprichting van verscheidene nieuwe of sterk herziene financiële instrumenten van de EU voor de periode 2007-2013, een **handboek** publiceren (in elektronische en gedrukte vorm) **waarin de nieuwe financieringsmogelijkheden worden uiteengezet** voor projecten die een betere naleving van milieuwetgeving en milieuprestaties door het mkb ondersteunen.

²² Zie http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

²³ Steun aan het mkb voor advies/consultancydiensten op het milieugebied kan worden gegeven in het kader van de bepalingen van Verordening (EG) nr. 70/2001 van 12.1.2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen. Steun voor milieuopleidingsactiviteiten kan worden gegeven overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) nr. 68/2001 van de Commissie van 12.1.2001 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op opleidingssteun. Steun tot een bedrag van 200 000 euro, verleend over gelijk welke periode van drie jaar overeenkomstig Verordening Verordening (EG) nr. 1998/2006 van de Commissie van 15.12.2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag op *de-minimis*steun, dient niet als overheidssteun te worden beschouwd.

²⁴ Beschikking nr. 1639/2006/EG van het EP en de Raad van 24.10.2006.

5.4. Opbouw van lokale milieudeskundigheid voor het mkb

Kmo's zouden lokale deskundigen moeten kunnen vinden die hun vragen kunnen beantwoorden en hen kunnen inlichten over hun plichten en kansen met betrekking tot milieubeleid. Deze doelstelling zal met de volgende acties worden nagestreefd.

- De Commissie zal **in 2007 een eerste reeks seminars organiseren met het oog op capaciteitsopbouw in de lidstaten**, om waar nodig te beginnen met de opbouw van een netwerk van milieudeskundigen in bedrijfsondersteunende organisaties (bedrijfstakingverenigingen/kamers van koophandel/Euro-Infocentra/sectoriële of districts-organisaties) om kmo's te helpen. Het accent van de workshops zal liggen op het vinden van informatie, met aandacht voor zowel de wettelijke eisen als de voordelen van betere milieuprestaties, met inbegrip van een opleidingsmodule over hoe hulp aan het mkb kan worden verleend (reactieve benadering) en hoe het mkb voor meer aspecten dan enkel naleving bij het milieubeleid kan worden betrokken (pro-actieve benadering).
- Het **netwerk van Euro-Infocentra (EIC), en vanaf 2008 het nieuwe netwerk ter ondersteuning van ondernemingen en innovatie, waarin de diensten van de EIC's en de Innovation Relay Centres (IRC's) worden geïntegreerd**, zal de inspanningen van de Commissie voor de totstandbrenging van adequate lokale milieudeskundigheid en de uitvoering van de diverse acties van het programma steunen²⁵ door:
 - (a) partnerschappen te stimuleren met openbare of particuliere organisaties, mkb-verenigingen en district-/sectorale/clusterorganisaties die kmo's helpen om optimaal te profiteren van de kansen die door het programma worden geboden en op de meest kosteneffectieve manier EU-wetgeving na te leven, waardoor hun milieu-efficiency en milieu-innovatiecapaciteit worden verbeterd;
 - (b) proactief te werken met kmo's om toelichting te geven over bestaande of nieuwe milieuwetgeving die op hen van toepassing is, met gebruikmaking van de meest efficiënte middelen, waaronder bezoeken ter plaatse, websites, newsletters, seminars, bewustmakingscampagnes over milieueffecten en de voordelen van een goed milieubeheersysteem.

5.5. Betere communicatie en meer gerichte informatie

Dat het mkb in het algemeen weinig aandacht heeft voor het milieu, valt niet te loochenen²⁶. Het is duidelijk dat dit probleem moet worden aangepakt om te maken dat er een groter bewustzijn van de wetgeving komt, en dus ook een betere naleving. Voor zover er al bezorgdheid over veiligheid, gezondheid en het milieu bestaat, is deze beperkt tot vrij specifieke aperte bedreigingen.

²⁵ Zie de oproep tot het indienen van voorstellen (ENT/CIP/07/0001) "*Diensten ter ondersteuning van ondernemingen en innovatie*".

²⁶ Zo geeft 70% van de Franse kmo's toe dat zij weinig of niet geïnformeerd zijn over de beschikbare milieuhulpmiddelen (EMS, energiecificaten, fiscale stimulansen, enz.) [ADEME 6.2.2007] en verklaart 95% van de Britse kmo's dat ze meer informatie/begeleiding zouden willen met betrekking tot milieukwesties [SME-nvironment 2005, Environment Agency].

- De Commissie zal een nieuwe **meertalige website ontwikkelen die gekoppeld is aan de mkb-portaalsite²⁷ en een belangrijke bron van informatie moet worden voor mkb-ondersteunende netwerken over het milieubeleid van de EU en het mkb**, met een bijbehorende bewustmakingscampagne. De website zal algemene informatie bevatten over bestaande en komende milieuwetgeving die van toepassing is voor het mkb, maar zal in het bijzonder toegespitst zijn op aangelegenheden die van belang zijn voor het mkb zoals: tenuitvoerlegging, beschikbare beheersinstrumenten, financieringsmogelijkheden, een selectie van goede praktijken naar sector en geografische criteria, beschikbare opleiding, relevante resultaten van de demonstratieprojecten inzake duurzame productie in het mkb die onlangs door LIFE-Milieu (LIFE III) zijn gefinancierd, en links naar nationale initiatieven of andere informatiebronnen.
- De Commissie zal een aantal **operationele richtsnoeren ontwikkelen om het mkb stap voor stap te begeleiden** bij het aanpakken van de grootste milieueffecten: energieverbruik, afvalproductie, beheer van chemische producten, emissies in de lucht en emissies van verontreinigende stoffen in water en bodem. Deze toolkits zullen zorgen voor een geleidelijke aanpak, waarbij steeds geavanceerder te werk wordt gegaan naargelang van de sector en de grootte en de behoeften van het bedrijf, en waarbij eenvoudige niet-technische taal wordt gebruikt.

6. CONCLUSIE EN PERSPECTIEVEN

Dit programma en de tenuitvoerlegging ervan zullen regelmatig door de Commissie in samenwerking met de lidstaten worden bekeken, via een netwerk van **nationale contactpunten "mkb & milieu"** die door lidstaten moeten worden aangewezen. Tijdens jaarlijkse vergaderingen zal het netwerk de tenuitvoerlegging van het programma volgen, kennis en ervaring uitwisselen en de Commissie begeleiden bij het opzetten van toekomstige initiatieven op dit gebied.

De Commissie wil zich inzetten voor de tenuitvoerlegging van dit programma. "Verbetering van de milieuprestaties en de milieu-efficiency van het mkb" is ook een van de prioriteiten voor het moderne kmo-beleid voor groei en werkgelegenheid. De Commissie verzoekt de lidstaten, het Europees Parlement en de Raad om:

- dit programma te onderschrijven en de snelle tenuitvoerlegging ervan door nationale uitvoeringsplannen te bevorderen;
- tegen 2010 een eerste evaluatie door Commissie en lidstaten van de tenuitvoerlegging van het programma te overwegen, met onder meer gedetailleerde informatie over de nalevingsondersteunende maatregelen die zijn genomen, gegevens over het aandeel van het mkb in milieuproblemen, gegevens over de mate van naleving van de milieuwetgeving door het mkb, en aanbevelingen voor toekomstige acties.

²⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_nl.htm